

Sygn. akt VII U 996/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 listopada 2016 r. w Warszawie

sprawy R. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę

na skutek odwołania R. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 20 maja 2015 roku, znak: (...)

- oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 996/15

UZASADNIENIE

R. L. w dniu 22 czerwca 2015 r. złożył do Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 20 maja 2015 r., znak: (...), na mocy której organ rentowy odmówił mu prawa do wcześniejszej emerytury – z warunków szczególnych.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że organ rentowy nie uznał okresu świadczenia przez niego pracy od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 30 listopada 2008 r. w Przedsiębiorstwie (...) w W. z uwagi na to, że charakter pracy wykazany w świadectwie pracy z dnia 27 listopada 2013 r. nie był ściśle związany z charakterem pracy wykazanym w zarządzeniu resortowym, któremu podlegał zakład pracy. Ponadto organ rentowy uznał, że w okresie od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 sierpnia 1974 r. świadczył on pracę, jako uczeń, wobec czego nie mógł wykonywać jej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Odwołujący zaznaczył, że przez cały wskazany powyżej okres zatrudnienia, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał pracę na stanowisku elektromontera akumulatorów i baterii, która to praca jest wymieniona w wykazie A, dziale XIV, pod poz. 13 pkt 1, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej. Dodał przy tym, że w świadectwie pracy z dnia 27 listopada 2013 r. pracodawca wskazał, że w zakresie wykonywanych przez niego obowiązków mieściły się te same zadania, które zostały wymienione w ww. wykazie, tj. na stanowisku elektromontera akumulatorów i baterii, zaś sama nazwa stanowiska pracy w postaci elektromontera samochodowego wynikała z wewnętrznych regulacji, obowiązujących w ww. zakładzie pracy. Odwołujący nadmienił,

że cały przepracowany przez niego okres pracy w warunkach szczególnych wynosi 35 lat i 11 miesięcy, wobec, czego spełnia on warunek posiadania 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych, który został określony w art. 184 ustawy emerytalnej. Podał, że wymagany wiek emerytalny 60 lat osiągnął w dniu 06 czerwca 2015 r. Jednocześnie zaznaczył, że służbę wojskową pełnił w okresie od dnia 11 października 1976 r. do dnia 11 kwietnia 1978 r., tj. przez okres 1 roku i 6 miesięcy. Wskazał, że po odjęciu tego okresu od okresu przepracowanego w powyższym zakładzie pracy, tj. od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 01 stycznia 1999 r., jego staż pracy w warunkach szczególnych wynosi 15 lat i 6 miesięcy. Zdaniem odwołującego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w powyższym zakresie niezasadnie odmówił mu zatem przyznania prawa do dochodzonego świadczenia, albowiem przez ponad 30 lat pracował w ciężkich warunkach, narażając swoje zdrowie, czego skutki odczuwa do dnia dzisiejszego. Z kolei obecnie pozostaje w wieku, który nie daje mu szans na znalezienie nowej pracy, a stan zdrowia również mu to uniemożliwia. Jednocześnie na potwierdzenie ww. okoliczności odwołujący zawnioskował o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, tj. kolegów z którymi razem pracował ww. zakładzie pracy w spornych okresach czasu. W konkluzji odwołania, ubezpieczony zwrócił się o przyznanie na jego rzecz prawa do wcześniejszej emerytury wskazując, że na dzień 01 stycznia 1999 r. osiągnął okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący 25 lat, w tym posiada wymagany 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych (odwołanie z dnia 22 czerwca 2015 r. k. 2-6 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., w odpowiedzi na odwołanie z dnia 01 lipca 2015 r., wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Organ rentowy w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie podniósł między innymi, że ubezpieczony nie spełnia przesłanek z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem nie legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, warunkującym prawo do świadczenia. Wskazał, że nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., albowiem wskazany w świadectwie pracy z dnia 27 listopada 2013 r. charakter pracy nie odpowiada ściśle charakterowi pracy wskazanemu w Zarządzeniu Nr(...) Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej. Organ rentowy wskazał również, że w okresie od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 sierpnia 1974 r. odwołujący był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. Okres ten wynika z oświadczenia ubezpieczonego złożonego w kwestionariuszu, dotyczącym okresów składkowych i nieskładkowych, przy czym nie jest potwierdzony żadnymi dokumentami. Jednocześnie powołując się na utrwalone orzecznictwo sądowe organ rentowy wskazał, że nawet wykazanie zatrudnienia młodocianego na podstawie umowy zawartej na podstawie przepisów ustawy z 1958 r. o nauce zawodu, przyuczaniu do określonej pracy i warunkach zatrudnienia młodocianych w zakładach pracy oraz o wstępnym stażu pracy, nie jest wystarczające do uznania tych okresów za okresy wykonywania pracy w warunkach szczególnych w myśl § 2 ust. 1 Rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ponieważ nie można przyjąć, aby pracownicy młodociani wykonywali tę pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a co najwyżej w normie czasu pracy przewidzianej dla pracowników młodocianych. Z powyższych względów organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do dochodzonego świadczenia (odpowiedź na odwołanie z dnia 01 lipca 2015 r. k. 14 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. L., urodzony w dniu (...), ukończył (...) Szkołę Zawodową (...) w O. w zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych (kwestionariusz osobowy k. 3, świadectwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej z dnia 28 sierpnia 1974 r. k. 4 – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego).

W dniu 20 grudnia 1971 r. odwołujący zawarł z Wojewódzkim Przedsiębiorstwem (...) Oddziałem (...) z siedzibą w G. umowę o pracę w celu przyuczenia zawodowego do wykonywania pracy na stanowisku montera samochodowego. Powyższa umowa została zawarta na okres od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 sierpnia 1974 r. W § 1 pkt. 2 umowy postanowiono, że w okresie przyuczania do zawodu odwołujący będzie pobierał wynagrodzenie miesięczne

w wysokości 150,00 zł w pierwszym roku nauki oraz 320,00 zł w drugim roku i I grupę zaszerogowania w trzecim roku nauki. Jednocześnie w § 2 pkt. 2 odwołujący zobowiązał się wykonywać oprócz zasadniczej nauki, czynności pomocnicze w wysokości 30% okresu szkoleniowego na polecenie bezpośredniego przełożonego m.in. w postaci sprzątanía miejsca pracy. Odwołujący oświadczył również, że w trakcie ww. zatrudnienia będzie przestrzegał obowiązujących w zakładzie pracy przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych oraz innych przepisów mających na celu ochronę zdrowia i bezpieczeństwa pracy oraz ochronę mienia zakładu pracy, będzie przestrzegać dyscypliny pracy oraz realizować obowiązek dokształcania się, a po zakończeniu przyuczania zawodowego na stanowisku monterá samochodowego przystąpi do egzaminu przed komisją kwalifikacyjną. W trakcie przyuczania zawodowego, odwołujący przez trzy dni w tygodniu uczęszczał do szkoły, a przez kolejne trzy dni odbywał praktykę w ww. zakładzie pracy (umowa z dnia 20 grudnia 1971 r. k. 1 – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego, zeznania świadka A. W. k. 47-49 a.s.).

W dniu 02 września 1974 r. ubezpieczony zwrócił się do Dyrekcji Państwowej (...) w W. z podaniem o przyjęcie go do pracy na stanowisku elektromontera samochodowego. W wyniku pozytywnie rozpatrzonego podania, dotychczasowy pracodawca zawarł z odwołującym w dniu 05 września 1974 r. umowę o pracę na stanowisku elektromontera napraw pojazdów samochodowych w Placówce Terenowej w O.. Na mocy powyższej umowy pracodawca przyznał odwołującemu wynagrodzenie zasadnicze według IV kategorii zaszerogowania w wysokości 9,00 zł za godzinę pracy według tabeli płac plus premia zgodnie z regulaminem premiowania. W tej dacie, odwołujący odbył szkolenie wstępne w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie instruktaza ogólnego, jak i stanowiskowego. W dniu 11 maja 1978 r. strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony mocą, której odwołujący został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektromontera na Stacji Obsługi w Placówce Terenowej w O. (umowa z dnia 05 września 1974 r. k. 4, zaświadczenie o przeszkoleniu z zakresu bhp k. 5, umowa o pracę z dnia 11 maja 1978 r. k. 7, podanie z dnia 02 września 1974 r. k. 9 – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego).

W okresie od dnia 11 października 1976 r. do dnia 11 kwietnia 1978 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową w Jednostce Wojskowej Nr (...) w charakterze mechanik-kierowca. Po zakończeniu służby wojskowej odwołujący w dniu 11 maja 1978 r. powrócił do pracy w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w O. na dotychczas zajmowane stanowisko pracy elektromontera pojazdów samochodowych (zaświadczenie z dnia 11 kwietnia 1978 r. k. 8 a.s., zaświadczenie z dnia 23 czerwca 2015 r. k. 15 a.r.).

W związku z wprowadzeniem protokołem dodatkowym nr (...) z dnia 01 października 1979 r. zmian do Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników (...) z dnia 31 grudnia 1974 r., z dniem 01 października 1979 r. odwołującemu przyznano wynagrodzenie według dotychczasowej kategorii płac zasadniczych ze stawką godzinową płacy zasadniczej w wysokości 19,90 zł zgodnie z IV tabelą płac. Wskazano także, że pozostałe składniki wynagrodzenia będą wypłacane na dotychczasowych zasadach. W kolejnych latach wysokość wynagrodzenia odwołującego podlegała zmianom w zależności od konkretnej grupy zaszerogowania oraz obowiązującej dla tej grupy stawki godzinowej. Ostatecznie na mocy angażu z dnia 30 marca 2001 r. odwołujący został zaliczony do IX grupy zaszerogowania ze stawką wynagrodzenia w wysokości 3,81 zł za godzinę pracy (angaż z dnia 05 listopada 1979 r. k. 10, angaż z dnia 30 kwietnia 1981 r. k. 12, angaż z dnia 14 sierpnia 1981 r. k. 13, angaż z dnia 30 września 1982 r. k. 14, angaż z dnia 24 sierpnia 1983 r. k. 15, angaż z dnia 20 kwietnia 1984 r., angaż z dnia 03 sierpnia 1984 r., angaż z dnia 11 lipca 1985 r. k. 18 i nast. k. 19-41, k. 45-50, k. 52-54, k. 56, k. 60-61, k. 71 – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego).

W dniu 04 września 2006 r. pracodawca, tj. Przedsiębiorstwo Państwowej (...) z siedzibą w P. poinformował odwołującego, zatrudnionego na stanowisku elektromontera o tym, że zamierza wypowiedzieć w stosunku do niego warunki umowy o pracę, zawartej w dniu 01 stycznia 1972 r. w części dotyczącej miejsca pracy z uwagi na konieczność wprowadzenia zmian organizacyjnych. Na mocy wypowiedzenia warunków umowy o pracę z dnia 08 września 2006 r. zmianie uległo miejsce zatrudnienia odwołującego ze Stacji Obsługi w Placówce Terenowej w O. na Stację Obsługi w Placówce Terenowej w P.. Pozostałe warunki umowy o pracę nie uległy zmianie. W dniu 30 stycznia 2008 r. odwołującemu powierzono obowiązki mechanika napraw – elektromontera za wynagrodzeniem według IX kategorii zaszerogowania, tj. w stawce godzinowej, wynoszącej 4,71 zł za godzinę pracy (pismo z dnia 04 września 2006 r. k.

78, wypowiedzenie warunków umowy o pracę z dnia 08 września 2006 r. k. 79, pismo z dnia 30 stycznia 2008 r. k. 83 – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego).

W związku z połączeniem i przejęciem od dnia 01 lipca 2008 r. Przedsiębiorstwa Państwowej (...) w P. przez Państwową Komunikację Samochodową w W. na podstawie Zarządzenia Nr (...) Wojewody (...) z dnia 23 kwietnia 2008 r. na mocy aneksu Nr (...) zmianie uległo miejsce zatrudnienia odwołującego ze Stacji Obsługi w Placówce Terenowej w P. na Dział Zaplecza (...) i (...) w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) z siedzibą w W. (aneks Nr (...) k. 86 a.s.).

Przez cały okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P., a następnie w Przedsiębiorstwie (...) w W. (dawnym Wojewódzkim Przedsiębiorstwem (...) Oddziałem (...) z siedzibą w G.) w okresie od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. odwołujący zajmował stanowisko elektromontera/elektryka pojazdów samochodowych. Do podstawowych obowiązków odwołującego na powyższym stanowisku pracy należała naprawa instalacji elektrycznych pojazdów samochodowych, w tym m.in. wymiana stacyjek, wycieraczek i świateł, jak również naprawa rozruszników, alternatorów, baterii, generatorów prądu i odbiorników. Odwołujący swoją pracę wykonywał także w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów samochodowych ciężarowych i autobusów. W miarę potrzeby odwołujący pomagał także pracownikom zatrudnionym na stanowiskach elektromonterów akumulatorowych m.in. B. K. i w tym zakresie zajmował się ładowaniem akumulatorów, montażem baterii oraz wymianą elektrolitu. Obowiązki te odwołujący zaczął realizować we wrześniu 1974 r. po pomyślnym zakończeniu okresu przyuczania zawodowego do pracy na samodzielnym stanowisku elektromontera pojazdów samochodowych. W trakcie całego powyższego okresu zatrudnienia, R. L. nigdy jednak nie zajmował stanowiska pracy elektromontera akumulatorowego, a czynności w akumulatorniach wykonywał wyłącznie sporadycznie w zależności od aktualnego zapotrzebowania. Takie sytuacje mogły mieć miejsce codziennie, raz na tydzień, bądź raz w miesiącu. Obowiązki te nie były jednak wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albowiem do głównych zadań odwołującego należała naprawa instalacji elektrycznych właściwa dla zajmowanego przez niego stanowiska pracy elektromontera/elektryka pojazdów samochodowych. W powyższym zakładzie pracy funkcjonowało również stanowisko mechanika samochodowego, który zajmował się naprawą układów hamulcowych, pneumatycznych, smarowaniem pojazdów oraz ich obsługą. Odwołujący nigdy jednak nie zajmował stanowiska samodzielnego mechanika samochodowego, a wykonywane przez niego w tym zakresie czynności polegały wyłącznie na pomocy osobom zatrudnionym na tych stanowiskach pracy. Odwołujący nigdy również nie pracował w pogotowiu technicznym. Prace na stanowisku elektromontera pojazdów samochodowych odwołujący wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bez względu na porę roku i panujące warunki atmosferyczne. Bezpośrednim przełożonym ubezpieczonego był A. K., który sprawował nadzór nad prawidłowością wykonywanych przez niego czynności z uwagi na pełnienie funkcji kierownika Stacji Obsługi, na której zatrudniony był odwołujący m.in. w O. i P.. Z tytułu zatrudnienia na stanowisku elektromontera pojazdów samochodowych, pracodawca wydawał odwołującemu posiłki regeneracyjne (zeznania świadka A. K. k. 44-45, k. 49, zeznania świadka B. K. k. 45-46, k. 49, zeznania świadka Z. S. k. 46-47, k. 49, zeznania świadka A. W. k. 47-49, zeznania świadka M. S. k. 60-61, k. 64, przesłuchanie odwołującego w charakterze strony k. 61-62, k. 64 a.s.).

W dniu 27 listopada 2008 r. odwołujący zwrócił się do Zarządcy Komisarycznego (...) w W. o rozwiązanie z nim stosunku pracy za porozumieniem stron z dniem 30 listopada 2008 r. W związku z powyższym we wskazanej powyżej dacie doszło do rozwiązania umowy o pracę na mocy porozumienia stron, tj. zgodnie z art. 30 § 1 pkt. 1 k.p. Następnie w dniu 01 grudnia 2008 r. odwołujący zawarł z Przedsiębiorstwem Państwowej (...) z siedzibą w W. umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku elektromontera w Dziale Zaplecza (...) w wymiarze pełnego etatu. Do zakresu obowiązków odwołującego na ww. stanowisku pracy należało wykonywanie napraw obsługowo-naprawczych pojazdów takich jak J., A., V., S., M. i R., usuwanie zgłoszonych przez kierowcę usterek elektrycznych w książce obsługi i napraw pojazdów, meldowanie brygadziście o usunięciu usterki elektrycznej, wykonywanie napraw elektrycznych, wykonywanie przeglądów gwarancyjnych w autobusach marki J., A. w ramach umowy serwisowej, podejmowanie prac zastępczych zgodnie z poleceniem przełożonego, a także przestrzeganie przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Powyższy stosunek pracy ustał z dniem 28 lutego 2015 r. z powodu likwidacji związanej z reorganizacją zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w W.. Od dnia 02 marca 2015 r. do chwili obecnej odwołujący jest

zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w O. w charakterze osoby bezrobotnej z prawem do zasiłku (podanie z dnia 27 listopada 2008 r. k. 88, umowa o pracę k. 91, zakres czynności k. 93-94, rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem k. 114 – dokumentacja zgromadzona w aktach osobowych odwołującego, zaświadczenie z dnia 08 maja 2015 r. k. 10 a.r.).

W dniu 27 listopada 2013 r. zakład pracy - Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w W. wydało odwołującemu świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych, w których zaświadczył, że w okresie od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 30 listopada 2008 r. R. L. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w akumulatorowniach wymienione w Wykazie A, Dziale XIV, pod poz. 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43) na stanowisku elektromontera akumulatorów i baterii wymienionego w Wykazie A, Dziale XIV pod poz. 13 pkt. 1 wykazu, stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz. Urz. MK Nr 10 poz. 77) (świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 27 listopada 2013 r. k. 7 a.s.).

W dniu 06 maja 2015 r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wniosek o wcześniejszą emeryturę wraz z informacją dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych (wniosek wraz z załącznikiem, k. 1-13 a.r.).

Na podstawie dowodów uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 01 stycznia 1999 r.: okresy składkowe w wymiarze 26 lat, 9 miesięcy i 5 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesiące i 25 dni, tj. staż sumaryczny w wymiarze 27 lat. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że ubezpieczony nie spełnił warunków wynikających z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748) w zw. z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), ponieważ na dzień 01 stycznia 1999 r. nie udowodnił okresu, co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., albowiem wskazany w świadectwie pracy z dnia 27 listopada 2013 r. charakter pracy nie odpowiada ściśle charakterowi pracy wskazanemu w Zarządzeniu Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej. Organ rentowy wskazał również, że w okresie od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 sierpnia 1974 r. odwołujący był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego, wobec czego praca ta nie mogła być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie organ rentowy zaznaczył, że sprawa może być przedmiotem ponownego rozpoznania po przedłożeniu prawidłowo wystawionego świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych oraz zaświadczenia, że po odbyciu zasadniczej służby wojskowej odwołujący powrócił do pracy na tych samych warunkach, co przed wojskiem. W związku z tym, decyzją z dnia 20 maja 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił R. L. prawa do wnioskowanego świadczenia (decyzja ZUS z dnia 20 maja 2015 r., znak: (...), k. 14 a.r.). R. L. odwołał się od powyższej decyzji (odwołanie z dnia 22 czerwca 2015 r. k. 2-6 a.s.).

W dniu 23 czerwca 2015 r. Przedsiębiorstwo Państwowej (...) z siedzibą w W. wystawiło odwołującemu zaświadczenie, w którym wskazało, że po odbyciu zasadniczej służby wojskowej z dniem 11 maja 1978 r. odwołujący ponownie zatrudniony był na stanowisku elektromontera na Stacji Obsługi (zaświadczenie z dnia 23 czerwca 2015 r. k. 15 a.r.).

W toku postępowania, Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2016 r. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bhp celem ustalenia, czy praca wykonywana przez odwołującego R. L. w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) z siedzibą w W., a wcześniej

także w Przedsiębiorstwie (...) w P. w okresie od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. wykonywana była w warunkach szczególnych, uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w innych Rozporządzeniach Rady Ministrów dotyczących I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów (postanowienie z dnia 28 kwietnia 2016 r. k. 62-64 a.s.).

W opinii z dnia 06 czerwca 2016 r. biegły sądowy ds. bhp A. P. stwierdził, że uznanie prac za wykonywane w szczególnych warunkach jest możliwe, gdy stanowisko lub rodzaj pracy wykonywanej przez pracownika ściśle odpowiada odpowiedniemu zapisowi zawartemu w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i praca ta była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W treści opinii biegły wskazał, że odwołujący R. L. w okresie od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P., a następnie w Przedsiębiorstwie (...) w W., na stanowisku elektromontera pojazdów samochodowych, wobec, czego nie wykonywał prac w warunkach szczególnych, uregulowanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 z późn. zm.) oraz innych rozporządzeniach Rady Ministrów dotyczących I kategorii zatrudnienia i zarządzeniach właściwych ministrów. Biegły zaznaczył, że zapis w „świadczeniu pracy w warunkach szczególnych” mający świadczyć o rzekomym stałym i w pełnym wymiarze czasu wykonywaniu pracy w akumulatorowniach jest nieuprawniony, albowiem dotyczy zupełnie innej pracy niż elektryk samochodowy. W ocenie biegłego określenie, że odwołujący był odpowiedzialny za wymianę stężonego kwasu siarkowego, jest ewidentnym wpisaniem się w brzmienie punktu 13 - Prace w akumulatorowniach: opróżnianie, oczyszczanie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych, Zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 roku. Biegły stwierdził, że ten fragment odwołania miał na celu podkreślenie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w taki sposób, aby czytający nie mieli wątpliwości, że taki rodzaj pracy faktycznie figuruje w wykazie. Fragment ten świadczy jednak o tym, że R. L. nie ma pojęcia, że żaden akumulator nigdy nie był napełniany stężonym kwasem siarkowym, lecz wyłącznie elektrolitem, będącym 25 procentowym roztworem wodnym kwasu siarkowego, co przekonuje biegłego, że takich czynności odwołujący nigdy nie wykonywał. Zdaniem biegłego, ubezpieczony z całą pewnością nie zdaje sobie sprawy z tego, co to jest akumulatorownia i czemu ona służy. Biegły podkreślił, że ubezpieczony z pewnością nie zdaje sobie sprawy z tego, że akumulatorownia nie była i nie jest pomieszczeniem przeznaczonym na pobyt pracowników, co w przepisach Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oznacza, że w pomieszczeniach takich jak akumulatorownia nie można organizować nie tylko pomieszczeń pracy stałej ale nawet pracy czasowej, a tym bardziej pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na tej podstawie biegły stwierdził, że ubezpieczony R. L. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych uregulowanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze opisanych w wykazie A Dział XIV - prace różne, poz. 13 - prace w akumulatorowniach: opróżnianie, czyszczenie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych, a także nie wykonywał prac uregulowanych w zarządzeniu Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz. Urz. MK nr 10 poz.77) na stanowisku elektromontera akumulatorów i baterii wymienionych w wykazie A, Dział XIV - prace różne poz. 13, pkt 1 - prace w akumulatorowniach: opróżnianie, czyszczenie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych. Jednocześnie biegły zaznaczył, że prace elektryka samochodowego wykonywane przez ubezpieczonego R. L. w okresie jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P., a następnie w Przedsiębiorstwie (...) w W. nie są wymienione jako prace w „pierwszej kategorii zatrudnienia” lub później jako „prace wykonywane w warunkach szczególnych”. Tym samym w ocenie biegłego, wykazany w postępowaniu dowodowym charakter i rodzaj pracy odwołującego nie daje podstaw do wykazania, że

praca jaką wykonywał w spornym okresie czasu jest pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (opinia biegłego sądowego z zakresu bhp A. P. z dnia 06 czerwca 2016 r. k. 70-77 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i osobowych odwołującego, a także na podstawie wiarygodnych przesłuchania odwołującego (k. 61-62, k. 64 a.s.) oraz zeznań świadków: A. K. (k. 44-45, k. 49 a.s.), B. K. (k. 45-46, k. 49 a.s.), Z. S. (k. 46-47, k. 49 a.s.), A. W. (k. 47-49 a.s.) i M. S. (k. 60-61, k. 64 a.s.). Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty te nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Zeznania świadków A. K. (k. 44-45, k. 49 a.s.), B. K. (k. 45-46, k. 49 a.s.), Z. S. (k. 46-47, k. 49 a.s.), A. W. (k. 47-49 a.s.) i M. S. (k. 60-61, k. 64 a.s.) Sąd ocenił, jako wiarygodne biorąc pod uwagę fakt, iż świadkowie niespokrewnieni i niepowiązani z żadną ze stron postępowania, nie mieli interesu w składaniu zeznań nieodpowiadających rzeczywistości. Przy tym świadkowie wyjaśnili na czym dokładnie polegała praca R. L. w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P., a następnie w Przedsiębiorstwie (...) w W. w okresie od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. i Sąd tym zeznaniom w pełni dał wiarę.

Ponadto Sąd oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy A. P. z dnia 06 czerwca 2016 r. (k. 70-77 a.s.). Odnosząc się do sporządzonej w niniejszej sprawie opinii biegłego, Sąd uznał ją za przekonującą, rzeczową i merytorycznie uzasadnioną. Sąd wziął pod uwagę fakt, że opinia ta uwzględnia i odnosi się do rzeczywistego charakteru pracy odwołującego w spornym okresie czasu i wykonywanych przez niego obowiązków, co biegły szczegółowo omówił. W przedmiotowej opinii biegły wskazał także, dlaczego uznał, że pracy odwołującego nie można uznać za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach. Opinia ta jest również zgodna z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym z zeznaniami świadków i odwołującego. Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu okoliczność, że odwołujący w spornym okresie czasu nie wykonywał prac, które spełniają przesłanki do uznania ich za prace wykonywane w warunkach szczególnych – spowodowała, że okres ten nie może być zaliczony do okresu pracy w warunkach szczególnych, uprawniającego do emerytury w obniżonym wieku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie R. L. od decyzji organu rentowego z dnia 20 maja 2015 r., znak: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Jedyną kwestią sporną w prowadzonym przez Sąd postępowaniu było spełnienie przez R. L. warunku posiadania 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych bądź w szczególnym charakterze. Ubezpieczony wskazywał, iż posiada taki okres, organ rentowy zaś nie uwzględnił do jego stażu pracy okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P., a następnie w Przedsiębiorstwie (...) w W. od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., albowiem wskazany w świadectwie pracy z dnia 27 listopada 2013 r. charakter pracy nie odpowiada ściśle charakterowi pracy wskazanemu w Zarządzeniu Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej. Sąd Okręgowy prowadził więc postępowanie dowodowe celem rozstrzygnięcia rozbieżności, jakie zaistniały w tej kwestii pomiędzy stronami procesu.

Wcześniejsza emerytura, o którą ubiegał się odwołujący jest dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych „instytucją” wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia pracownicze. Zawarcie przez ustawodawcę w zamkniętym katalogu wykazu pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącza możliwość jego rozszerzenia w procesie stosowania prawa. Nie ma więc żadnej swobody przy określaniu prac w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Są one ściśle i jasno określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Rozporządzenie określa wykaz

prac, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego, lecz aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy. Dopiero wówczas możliwe będzie nabycie prawa do wcześniejszej emerytury, jednak dopiero w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.). Powołany przepis wskazuje, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Dodatkowo w myśl ust. 2 art. 184 ustawy, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z kolei powoływane już rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wskazuje, że aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3);
2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt. 1) oraz
4. być zatrudnionym przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt. 3).

W myśl stanowiska wyrażonego w orzecznictwie, warunki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury muszą być spełnione łącznie w chwili wydania decyzji przez organ rentowy. W postępowaniu odwoławczym wszczętym na skutek wniesienia odwołania od decyzji odmawiającej prawa do tego świadczenia sąd ubezpieczeń społecznych ocenia legalność decyzji według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 lutego 2006 r., I UK 154/05).

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97 oraz z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00). Jednakże w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury w wieku obniżonym, dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W rozpatrywanej sprawie R. L. legitymuje się niezbędnym okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym 27 lat i ta okoliczność nie była podstawą odmowy przyznania emerytury. Sporne natomiast było posiadanie przez ubezpieczonego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wymiarze, co najmniej 15 lat. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie R. L. nie spełnił warunków uprawniających do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury. Organ rentowy słusznie jednak zakwestionował okres jego pracy w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P., a następnie w Przedsiębiorstwie (...) w W. od dnia 01 stycznia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1998

r. z uwagi na to, że wskazany w świadectwie pracy z dnia 27 listopada 2013 r. charakter pracy nie odpowiada ściśle charakterowi pracy wskazanemu w Zarządzeniu Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej oraz Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W tym względzie wskazać należy, że decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji jednego z wykazów, stanowiących załączniki do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 01 czerwca 2010 r. w sprawie II UK 21/10). A zatem przeanalizowania wymagało to, czy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności dokumenty zawarte w aktach rentowych oraz zeznania świadków A. K., B. K., Z. S., A. W. i M. S. dają podstawy do stwierdzenia, że w spornym okresie zatrudnienia odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach, o których mowa w wykazie A lub B, stanowiących załączniki do rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego. W zaistniałej sytuacji, Sąd Okręgowy prowadził więc postępowanie, przeprowadzając wszelkie dostępne dowody, aby ustalić, czy faktycznie ubezpieczony pracował w warunkach szczególnych. Na okoliczność rodzaju czynności realizowanych przez ubezpieczonego złożył zeznania on sam, a także wskazani powyżej świadkowie i na tej podstawie został dopuszczony dowód z opinii biegłego sądowego – specjalisty ds. bhp.

W opinii z dnia 06 czerwca 2016 r. biegły sądowy ds. bhp A. P. stwierdził, że ubezpieczony R. L. nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych uregulowanych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze opisanych w wykazie A Dział XIV - prace różne, poz. 13 - prace w akumulatorowniach: opróżnianie, czyszczenie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych, a także nie wykonywał prac uregulowanych w zarządzeniu Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz. Urz. MK nr 10 poz.77) na stanowisku elektromontera akumulatorów i baterii wymienionych w wykazie A, Dział XIV - prace różne poz. 13, pkt. 1 - prace w akumulatorowniach: opróżnianie, czyszczenie i wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych. Jednocześnie biegły zaznaczył, że prace elektryka samochodowego wykonywane przez ubezpieczonego R. L. w okresie jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Państwowej (...) w P., a następnie w Przedsiębiorstwie (...) w W. nie są wymienione jako prace w „pierwszej kategorii zatrudnienia” lub później jako „prace wykonywane w warunkach szczególnych”. W ocenie biegłego, wykazany w postępowaniu dowodowym charakter i rodzaj pracy odwołującego nie daje podstaw do wykazania, że praca jaką wykonywał w spornym okresie czasu jest pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko biegłego odnośnie stwierdzenia, że odwołujący w spornym okresie czasu nie wykonywał prac, które spełniają przesłanki do uznania ich za prace wykonywane w warunkach szczególnych, co powoduje, że okres ten nie może być zaliczony do okresu pracy w warunkach szczególnych, uprawniającego do emerytury w obniżonym wieku. Jak wynika bowiem z zeznań samego ubezpieczonego oraz świadków, R. L. realizował głównie zadania elektromontera/elektryka pojazdów samochodowych. Z kolei wymiana akumulatorów, zalewanie ich elektrolitem, przywożenie kwasu siarkowego z magazynu i rozlewanie go do poszczególnych pojemników celem dorobienia brakujących elektrolitów nie stanowiło całości pracy ubezpieczonego, było bowiem wykonywane sporadycznie, w zależności od aktualnego zapotrzebowania zakładu pracy. Przyjęcie tak niewielkiej proporcji pracy, w kontekście zadań stricte związanych z pracą elektromontera/elektryka samochodowego nie pozwala zatem na uwzględnienie spornego okresu, albowiem praca w warunkach szczególnych nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Tylko bowiem w przypadku dużej ilości pracy, pracodawca kierował odwołującego do pracy przy realizacji zadań w akumulatorowni. Tymczasem poz. 13 pkt.1 wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. wymienia wyłącznie prace wykonywane na stanowisku elektromontera akumulatorów i baterii, jednakże stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, a Sąd Okręgowy podziela to stanowisko, że z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97, z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00, z dnia 04 czerwca 2008 r., II UK 306/07). Nadto w wyroku z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00, Sąd Najwyższy podkreślił, że o uprawnieniu do emerytury na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.), decyduje łączne spełnienie przez pracownika wszystkich warunków określonych w tym przepisie, a nie jego przekonanie, że charakter lub warunki pracy wystarczają do uznania jej za wykonywaną w szczególnych warunkach.

Jednocześnie w wyroku z dnia 17 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt I UK 384/13, Sąd Najwyższy podkreślił, że nie każda praca przy obsłudze akumulatorów stanowi pracę w akumulatorowni. Praca szczególna w akumulatorowni to wyłącznie rodzajowo określone czynności, polegające na opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych. Innymi słowy wymiana, demontaż albo uzupełnienie płynu w akumulatorach to nie to samo co wymiana stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych w akumulatorach w akumulatorowni. Pierwsze czynności użytkownik (zakład pracy) mógł wykonywać samodzielnie, natomiast drugie cechuje specjalizacja i konieczność przestrzegania okresowych norm i warunków BHP, ze względu chociażby na istotną szkodliwość dla pracowników wykonujących pracę w akumulatorowniach i dla środowiska, zwłaszcza, że w przypadku pracy w szczególnych warunkach znaczenie ma praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2 rozporządzenia). Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, R. L. nie wykonywał tak szkodliwych prac, tj. wymiany stężonego kwasu siarkowego i płyt ołowianych w akumulatorach, w akumulatorowni. Jego sporadyczne, czy też wyjątkowe zadania oprócz wykonywanych na powierzonym stanowisku pracy, ograniczały się jedynie do wymiany akumulatorów i zalewania ich elektrolitem (wymiana, demontaż akumulatorów). Te inne, wyjątkowo zdarzające się czynności nie były jednak wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie sposób zatem uznać tego okresu pracy wykonywanej przez odwołującego jako pracy w szczególnych warunkach.

Na marginesie wskazać należy, że w toku postępowania, R. L. powoływał się również na to, że obok wynagrodzenia za pracę, pracodawca wydawał pracownikom zatrudnionym na stanowiskach elektromonterów samochodowych posiłki regeneracyjne. Podnieść jednak należy, że ww. okoliczność, jak również fakt wypłacania dodatku za pracę w warunkach szkodliwych nie przesądza sam w sobie, że praca była wykonywana w warunkach szkodliwych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albowiem prace uznawane przez pracodawcę za wykonywane w warunkach szczególnych nie zawsze pokrywają się z pracami, o jakich mowa w powołanym wykazie zawartym w Rozporządzeniu.

Mając na względzie powołane okoliczności Sąd Okręgowy ocenił, że R. L. nie pracował, co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił jego odwołanie od decyzji organu rentowego.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)